

Barne og familiedepartementet

Deres referanse:

Vår referanse:
23/208313 - 2

Sted, dato:
Oslo, 29.09.2023

Oversendelse - Høring - Forslag til forbud i ekteskapsloven mot søskenbarnektenskap

Det vises til Barne- og familiedirektoratets brev av 27. juni 2023 vedrørende høring på forslag til forbud mot søskenektenskap mv. Ved en inkurie ble høringen først oversendt fra Politidirektoratet til Oslo politidistrikt 20. september d.å.

Oslo politidistrikt har tidligere foreslått forbud mot søskenektenskap. Vi viser derfor til vårt tidligere forslag om dette, som inntas under:

4.1 Forslag om forbud mot søskenbarnektenskap

[...] foreslår en lovendring der ekteskap inngått mellom søskenbarn blir forbudt. Endringen kan gjerne gjøres i både ekteskapsloven og utlendingsloven, og skal naturligvis ikke ha tilbakevirkende kraft. Et slikt forbud vil få stor betydning for familier, og vil være et effektivt middel for å forebygge og bekjempe kriminalitet knyttet til negativ sosial kontroll, tvangsektenskap, æresrelatert vold og mishandling i nære relasjoner.

Tradisjonen med arrangerte ekteskap med ektefelle som hentes fra opprinnelseslandet er ganske utbredt i enkelte land. Noen av disse ekteskapene er også inngått mellom søskenbarn. Praksisen er gammel og er motivert ut fra ønsket om å styrke familiebandene og holde økonomiske ressurser innenfor slektsgruppen. Når ekteskap inngås på tvers av landegrenser kan et migrasjonsmotiv være sentralt. Med tanke på utbredelsen av denne praksisen, er det nærliggende å tro at det foreligger en sterk forventning om å gifte seg innenfor familien. Derfor er dette en relevant problemstilling i tilknytning til temaet negativ sosial kontroll. Unge kan utsettes for ulike former for press om å gifte seg med slektninger i foreldrenes hjemland og på den måten skaffe dem opphold i Norge. En eventuell skilsmisse blir vanskeligere fordi dette blir en sak for hele slekten.

Vi viser også til at helsemyndighetene har varslet om at dersom fetter og kusine får barn kan det medføre store helseutfordringer for barnet.

Det foreligger flere rapporter om de helsemessige konsekvensene av søskenbarnektenskap, og det fremstår som at myndighetene er kjent med dette. På hjemmesiden til regjeringen er det under temaet "*Vilkår for å inngå ekteskap*" gitt en tydelig advarsel mot søskenbarnektenskap. Det fremgår at «*Det er ikke forbudt å inngå ekteskap mellom søskenbarn (fetter og kusine), men det er viktig å være oppmerksom på at dersom foreldrene er i slekt er det høyere risiko for å få barn med sykdom og medfødte misdannelser, dødfødsel, spedbarnsdød og forkortet levealder.*»"

Politiet møter mange som har fysiske og kognitive utfordringer der det viser seg at foreldrene er søskenbarn. Det fremstår ikke som at advarselen fra regjeringen har hatt noen særlig effekt, og politiet mener derfor at råd og veiledning ikke lengre kan anses som tilstrekkelig.

I tillegg til de helsemessige konsekvensene, erfarer politiet at praksisen med søskenbarnektenskap fører til økt kriminalitet i form av bl.a. negativ sosial kontroll, press, trusler, og sterke forventninger om å inngå ekteskap som ikke er basert på frivillighet. Det foreligger, så vidt vi er kjent med, ikke noen konkret statistikk på dette, men politiet erfarer at problematikken knyttet søskenbarnektenskap er sentral i mange straffesaker om mishandling i nære relasjoner, æresrelatert vold og æresdrap. Til illustrasjon kan det vises til de faktiske forhold i flere rettsavgjørelser som omhandler dette, herunder bl.a. LB-2018-87076, LB-2015-56903, LB-2016-122296, LB-2011-75341 og LB-2016-7485.

Erfaringen har vist at det ikke er tilstrekkelig med råd og veiledning, herunder tydelige advarsler fra helsemyndighetene. Etter politiets syn er det derfor nødvendig med et forbud mot søskenbarnektenskap, av kriminalpolitiske hensyn.

Med hilsen

Beate Brinch Sand

Enhetsleder felles enhet for påtale

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Kopi:

Politidirektoratet